

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра лісового та садово- паркового господарства

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
Лісове товарознавство
Підготовки Бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «Лісове товарознавство» підготовки бакалавра

Розробник: *Андрєєва Валентина Вікторівна*, кандидат сільськогосподарських наук,
доцент, завідувач кафедри лісового і садово-паркового господарства

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

_____ _____ Шепелюк М.О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

протокол № 1 від 02 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри: _____ _____ Андрєєва В. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	20 Аграрні науки та продовольство 205 Лісове господарство, Лісове господарство, Перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 3
ІНДЗ: є		Семестр <u>5-ий</u>
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
	Консультації 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

Викладач: Андрєєва Валентина Вікторівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства, доцент, завідувач кафедрою

Електронна пошта: Andreeva.Valentyna@vnu.edu.ua

Розклад занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс «Лісове товарознавство» є необхідним складником підготовки майбутнього фахівця лісового господарства і є підґрунтям для здійснення професійних обов'язків. Він надає студентам комплекс знань що підвищать їх конкурентну спроможність на ринку праці. Предметом вивчення освітнього компонента є споживчі якості та властивості деревини лісових матеріалів та товарів. Мета викладання освітнього компонента – дати студентам комплекс знань щодо будови, властивостей та вад деревини; щодо основ стандартизації та класифікації лісових товарів; щодо характеристик лісових товарів в залежності від їх типу та використання.

На практичних роботах у студентів розвиваються такі соціальні навички як робоча етика, відповідальність, міжособистісні навички (самоконтроль, терпимість), а також вміння планувати роботу. Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ) також передбачають формування у студентів soft skills, таких як вміння доносити свою думку зрозуміло і ввічливо, вміння публічно виступати, знаходити інформацію, якої бракує під час пошуку розв'язання проблеми та ін.

4. Структура освітнього компонента.

5.

2	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль. Лісове товарознавство з основами деревинознавства						
Тема 1. Вступ. Будова дерев, деревини та кори. Деревина – основний продукт лісового господарства. Лісове товарознавство як наука. Будова дерев. Макробудова деревини. Мікроскопічна будова деревини. Діагностичні ознаки деревини хвойних порід. Діагностичні ознаки деревини листяних порід. Будова кори.	30	2	4	22	2	РЗ/К / 18
Тема 2. Фізико-механічні властивості деревини. Загальна характеристика фізико-механічних властивостей. Об'ємна вага. Об'ємна усушка. Стиск вздовж волокон. Статична твердість. В'язкість або ламкість.	30	2	4	22	2	РЗ/К / 18
Тема 3. Фізичні властивості деревини та кори. Колір. Блиск. Текстура. Вологість деревини. Усушка. Щільність. Проникність для рідин та газів. Теплові властивості деревини. Електричні властивості деревини.	30	2	4	22	2	РЗ/К / 18
Тема 4. Вади деревини. Сучки. Тріщини. Вади форми стовбура. Вади будови деревини. Хімічні зміни забарвлення та грибні ураження. Інші вади.	30	2	4	22	2	РЗ/К / 18
Тема 5. Класифікація та стандартизація лісових товарів. Класифікація лісових товарів. Стандартизація та якість лісових товарів.	30	2	4	22	2	РЗ/К / 18
Разом за модулем	150	10	20	110	10	90
ІНДЗ						10
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання. Самостійна робота здобувача освіти організовується шляхом виконання індивідуальних теоретичних питань і практичних завдань з окремих тем, що не передбачають аудиторного опрацювання, а також підготовки

індивідуального творчого завдання у формі презентації. Вона є важливою складовою освітнього процесу та спрямована на поглиблення і систематизацію знань, формування професійних умінь і навичок, розвиток пізнавальної самостійності, творчого мислення та здатності розв'язувати наукові й практичні завдання. За потреби здобувач освіти може отримувати консультації викладача. Індивідуальні завдання виконуються самостійно відповідно до індивідуального навчального плану під керівництвом викладача з обов'язковим дотриманням принципів академічної доброчесності, авторства, достовірності результатів та коректного посилання на використані джерела відповідно до чинного законодавства.

Орієнтовний перелік тем презентацій.

1. Будова дерева та деревини. Діагностичні ознаки деревини хвойних порід. Діагностичні ознаки деревини листяних порід. Будова кори.
2. Фізико-механічні властивості деревини. Стиск вздовж волокон. Статична твердість.
3. Класифікація та стандартизація лісових товарів.
4. Стандартизація та якість лісових товарів в Україні та Європі
5. Вади деревини. Інші вади (включення в деревині, механічні пошкодження та вади обробки. Пожолобленості).
6. Круглі лісоматеріали. Первинна обробка круглих лісоматеріалів. Маркування, сортування, приймання круглих лісоматеріалів. Зберігання круглих лісоматеріалів.
7. Піломатеріали. Експортні піломатеріали.

Перелік тем практичних робіт

Практична робота № 1. Макроскопічна будова деревини

Практична робота № 2. Групи деревних порід і їх ознаки

Практична робота № 3. Визначення деревних порід за макроскопічними ознаками деревини

Практична робота № 4. Мікроскопічна будова деревини

Практична робота № 5. Визначення вологості деревини

Практична робота № 6. Визначення щільності деревини

Практична робота № 7. Визначення та вимірювання вад деревини

Практична робота № 8. Визначення сорту (групи якості) круглих лісових матеріалів хвойних та листяних порід

Практична робота № 9. Обмір, облік та маркування круглих лісових матеріалів

Практична робота № 10. Визначення об'єму круглих лісоматеріалів у складочних та щільних одиницях об'єму. Визначення стандартних розмірів, об'єму та сорту піломатеріалів

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	ІНДЗ	Загальна кількість балів
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	100

Критерії оцінювання та політика викладача щодо дедалайнів

Практичні навички (виконання практичної роботи) оцінюються за результатами виконання практичної роботи чи виступу на семінарському занятті. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба,

міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету). Практична робота може бути оцінена на максимальну кількість балів, якщо студент вчасно виконав всі завдання, оформив роботу, зробив висновки.

Політика щодо академічної доброчесності

Списування під час письмового опитування заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль – залік. Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://surl.li/woztgm>).

Перелік підсумкових питань

1. Що вивчає лісове товарознавство як наука та яке його значення для лісового господарства?
2. Чому деревина вважається основним продуктом лісового господарства?
3. Назвіть основні частини дерева та охарактеризуйте їх функції.
4. У чому полягає макроскопічна будова деревини та які її основні елементи?
5. Які особливості мікроскопічної будови деревини і яке їх практичне значення?
6. Основні діагностичні ознаки деревини хвойних порід.
7. Основні діагностичні ознаки деревини листяних порід.
8. Будова кори дерева та її господарське значення.
9. Дайте загальну характеристику фізико-механічних властивостей деревини.
10. Що таке об'ємна вага деревини та від чого вона залежить?
11. Поняття об'ємної усушки деревини та фактори, що її зумовлюють.
12. Що характеризує міцність деревини при стиску вздовж волокон?
13. Статична твердість деревини та її значення при використанні лісових матеріалів.
14. Поняття в'язкості та ламкості деревини, їх практичне значення.
15. Основні фізичні властивості деревини та кори і їх характеристика.
16. Як колір, блиск і текстура деревини впливають на її товарну оцінку?
17. Вологість деревини: види вологості та методи її визначення.
18. Усушка деревини та її вплив на якість лісових товарів.
19. Щільність деревини та її зв'язок із фізико-механічними властивостями.
20. Проникність деревини для рідин і газів та її практичне значення.
21. Теплові та електричні властивості деревини і сфери їх застосування.
22. Поняття вад деревини та їх класифікація.
23. Сучки та тріщини як основні вади деревини: причини виникнення і вплив на якість.
24. Вади форми стовбура та вади будови деревини.
25. Хімічні зміни забарвлення деревини та грибні ураження як вади.
26. Класифікація лісових товарів за призначенням і якістю.
27. Значення стандартизації у лісовому товарознавстві.
28. Порядок визначення вологості та щільності деревини під час практичних робіт.
29. Визначення, вимірювання та облік вад деревини і круглих лісових матеріалів.
30. Обмір, маркування та визначення об'єму і сорту круглих лісоматеріалів і пиломатеріалів.

Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Божок О. П., Вінтонів І. С. Деревинознавство з основами лісового товарознавства. Київ : НМК ВО, 1990. 319 с.
2. Божок О. П., Вінтонів І. С., Сопушинський І. М. Практикум з деревинознавства та лісового товарознавства. Львів : УкрДЛТУ, 2002. 85 с.
3. Вінтонів І.С., Сопушинський І.М., Ташінгер А. Деревинознавство. Львів : Априорі, 2007. 311 с.
4. Лісове товарознавство: методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт для студентів спеціальності 205 «Лісове господарство». В. В. Андрусєва, В. П. Войтюк, О.В. Кичиліук, М. О. Шепелюк, Гетьманчук А. І. Луцьк, 2022. 80 с.
5. Хрик В. М., Левандовська С. М., Кімейчук І. В. Деревинознавство з основами лісового товарознавства і стандартизації лісової продукції. Навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 205 «Лісове господарство». Біла Церква, 2023. 234 с.